

Sygn. akt V U 438/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongialło

Protokolant: star. sekr. sądowy Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 marca 2016 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 marca 2016 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. P. prawo do emerytury od dnia 01 grudnia 2015 r.,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

sygn. akt VU 438/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 marca 2016r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy A. P. prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca do 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca wykazał 15 lat, 3 miesiące i 23 dni pracy w warunkach szczególnych, ukończył 60 lat i nie przystąpił do OFE, udowodnił 22 lata, 8 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy wnioskodawcy okresu od 1 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r. na podstawie świadectwa pracy wystawionego przez (...) Zakład (...) we W. potwierdzającego zatrudnienie wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę jako ucznia praktycznej nauki zawodu. Wnioskodawca nie przedstawił bowiem indywidualnej umowy o naukę zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub odbywania wstępnego stażu.

Wnioskodawca złożył od powyższej decyzji odwołanie wskazując, że w spornym okresie pracował jako pracownik młodociany w (...) Zakładzie (...), na potwierdzenie czego posiada świadectwo pracy. Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu świadczenia zgodnie ze złożonym wnioskiem.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. P. urodził się (...). Na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 22 lata, 8 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat, 3 miesiące i 23 dni pracy w warunkach szczególnych. Nie jest członkiem OFE.

W dniu 31 grudnia 2015r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, który został rozpatrzony decyzją odmowną zaskarżoną w niniejszej sprawie.

bezsporne

W okresie od 1 września 1970 r. do 31 sierpnia 1973 r. A. P. był uczniem (...) Szkoły Zawodowej (...) w W. w zawodzie mechanika samochodowego. Praktyczna nauka zawodu odbywała się na podstawie umowy o pracę ucznia zawodu - pracownika młodocianego, zarejestrowanej w ewidencji pod numerem (...), zawartej na okres 36 miesięcy z (...) Zakładem (...) Oddział w W.. Umowę o pracę zawierała w imieniu wnioskodawcy matka. W celu przyjęcia do szkoły wnioskodawca przedkładał świadectwo ukończenia szkoły podstawowej i zaświadczenie lekarskie o zdolności do wykonywania zdobywanego zawodu.

Nauka odbywała się w systemie 3 dni nauki teoretycznej i 3 dni nauki praktycznej zawodu. Praktyczna nauka zawodu miała miejsce w Zespole (...) Zakładu (...) w W., które świadczyły usługi dla ludności i podmiotów gospodarczych. Zakład pracy wydał wnioskodawcy legitymację ubezpieczeniową, potwierdzając zatrudnienie jako ucznia ślusarstwa. Wnioskodawca w II klasie zmienił naukę zawodu z zawodu ślusarza na mechanika samochodowego. Wnioskodawcę, z uwagi na ukończenie 16 lat, obowiązywał 8 godzinny czas pracy, a uczniów do 16 roku życia - 6 godzinny dzienny czas pracy. Uczniowie otrzymywali odzież roboczą z zakładu. Podpisywali listy obecności i co miesiąc listę płac. Wynagrodzenie było uzależnione od aktualnego roku nauki w cyklu kształcenia - wyższe w każdym kolejnym roku nauki. Uczniów obowiązywały pracownicze urlopy wypoczynkowe w zakresie praktycznej nauki zawodu. Wakacje były jedynie od zajęć teoretycznych. W celu uzyskania urlopu składali wnioski o urlop, które akceptował instruktor warsztatów ustalając termin urlopu. W przypadku choroby uczniów obowiązywały zwolnienia lekarskie wystawiane przez lekarza i odnotowane w legitymacji ubezpieczeniowej. Uczniowie co roku przechodzili lekarskie badania okresowe. Wszystkie formalności związane z praktyczną nauką zawodu uczniowie załatwiali w dziale kadr (...) Zakładu (...) Oddział w W. oraz z instruktorem warsztatów i kierownikiem warsztatów. W sprawach związanych z nauką teoretyczną kierowali się do dyrektora szkoły. Praktyczna nauka zawodu kończyła się egzaminem. Wnioskodawca uzyskał świadectwo ukończenia praktycznej nauki zawodu w specjalności mechanika pojazdów samochodowych. Otrzymał również - tak jak pozostali uczniowie - świadectwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia od 1 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku ucznia zawodu - pracownika młodocianego. Stosunek pracy został rozwiązany wskutek ukończenia nauki zawodu.

d o w ó d: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy;

- zeznania świadka A. F. , k. 45v, e-protokół 00:03 : 14 - 00:2 0 : 12;

- zeznania świadka W. K. , k. 45v-46,e-protokół 00:20:12-00:35:11;

- zeznania świadka D. S., k. 46-46v, e-protokół 00:35:11-00:47:55;

- przesłuchanie wnioskodawcy, k. 46v , e- protokół 00: 47 : 55 – 00: 55 : 01;

- kopia legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, k. 6-9

- kopie legitymacji ubezpieczeniowych świadków D. S. i A. F., k. 35-38, 42-44;

- kopia świadectwa pracy D. S.z 31.08.1973r., 34 ;

- kopie świadectwa ukończenia praktycznej nauki zawodu świadków W. K. i A. F. oraz świadectwo ukończenia I klasy szkoły zawodowej świadka W. K. , k. 39-41;

Sąd zważył:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W sprawie bezspornym było, iż na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca udowodnił przed organem rentowym 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz że spełnił pozostałe warunki formalne prawa do emerytury wskazane w powyższych przepisach, poza wykazaniem 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd uznał, że zgromadzony w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy daje podstawę do uznania, że wnioskodawca legitymuje się 25-letnim stażem ubezpieczeniowym na dzień 1 stycznia 1999r.

Przeprowadzone dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych ZUS, przesłuchanie wnioskodawcy oraz zeznania świadków i okazane przez nich dokumenty pozwalały na zaliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia wnioskodawcy jako ucznia zawodu - pracownika młodocianego w okresie od 1 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt. 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 748 ze zm.) - okresami składkowymi są przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne - m. in. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego w warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r.

Status wnioskodawcy w okresie nauki zawodu w (...) Zakładzie (...) Oddział w W. regulowały:

1) ustawa z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. nr 45, poz. 226 ze zm.),

2) uchwała Rady Ministrów z 26 września 1958r. w sprawie zatrudnienia młodocianych przez zakłady pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbywania wstępnego stażu pracy (M.P. nr 78, poz. 453),

3) ustawa z 15 lipca 1961r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. nr 32, poz. 160 ze zm.),

Przepisy art. 1, 2 i 3 ustawy z 2 lipca 1958r. stanowiły, iż młodocianym jest osoba, która ukończyła 14 lat a nie przekroczyła 18 lat życia, a zakłady pracy mogły zatrudniać młodocianych w celu nauki zawodu.

Wnioskodawca podejmując naukę w (...) Szkole Zawodowej (...) Zakładu (...) w W. zawarł z (...) Zakładem(...) w W. umowę o naukę zawodu jako uczeń zawodu - pracownik młodociany. Okoliczności te wynikają wprost z duplikatu świadectwa pracy wydanego 4 lipca 2002r., zapisów w ewidencji uczniów za lata 1955-1973, w której pod numerem (...) zarejestrowana jest umowa o pracę zawarta z wnioskodawcą na okres 36 miesięcy oraz zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej.

System pobierania nauki teoretycznej i praktycznej nauki zawodu potwierdzili także precyzyjnie słuchani w sprawie świadkowie A. F., W. K.i D. S., uczący się z wnioskodawcą w tej samej klasie. Okazali oni również posiadane przez siebie dokumenty - w tym świadectwo pracy z 31 sierpnia 1973r. i legitymacje ubezpieczeniowe.

Wszystkie przeprowadzone dowody, w ocenie Sądu, jednoznacznie potwierdzają, iż okres praktycznej nauki zawodu pobieranej przez wnioskodawcę w ramach umowy o pracę od

1 września 1970r. do 31 sierpnia 1973r., a wykonywanej w Warsztatach Szkoleniowych (...) Zakładu (...) w W., powinien być zakwalifikowany jako okres składkowy na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 3 ustawy emerytalnej.

Odnosnie terminu początkowego przyznanego świadczenia należy wskazać, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi natomiast, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jak wynika z akt ubezpieczeniowych, wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury 31 grudnia 2015r. Od tego zatem miesiąca przysługuje mu prawo do świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

W punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd orzekając o prawie do emerytury ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującemu prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed organem rentowym.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku przesłuchania świadków i samego wnioskodawcy oraz analizy dokumentacji zawartej w aktach ubezpieczeniowych możliwe było ustalenie stażu ogólnego wnioskodawcy.

Opierając się zatem na powyższych ustaleniach i rozważaniach Sąd orzekł, jak w sentencji.